

Persoonsvorming in het basisonderwijs

Peter Elshout

Peter.elshout@inholland.nl

***Welke woorden komen als eerste
in je op als je denkt aan
persoonsvorming in het onderwijs?***

www.menti.com

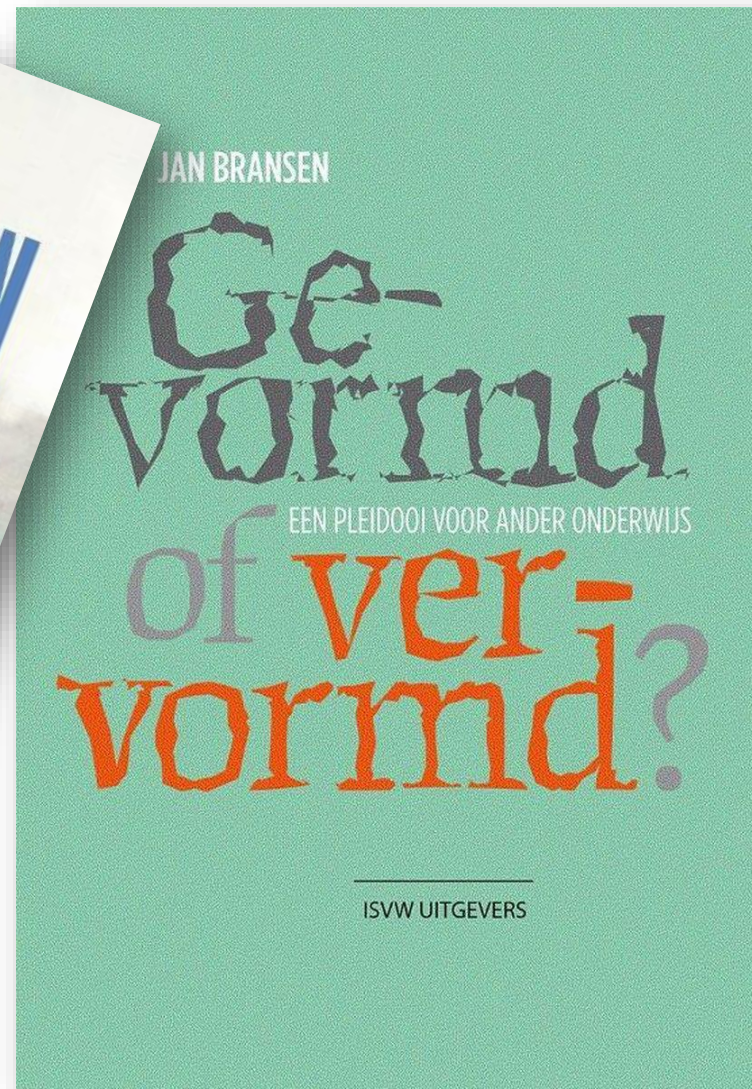
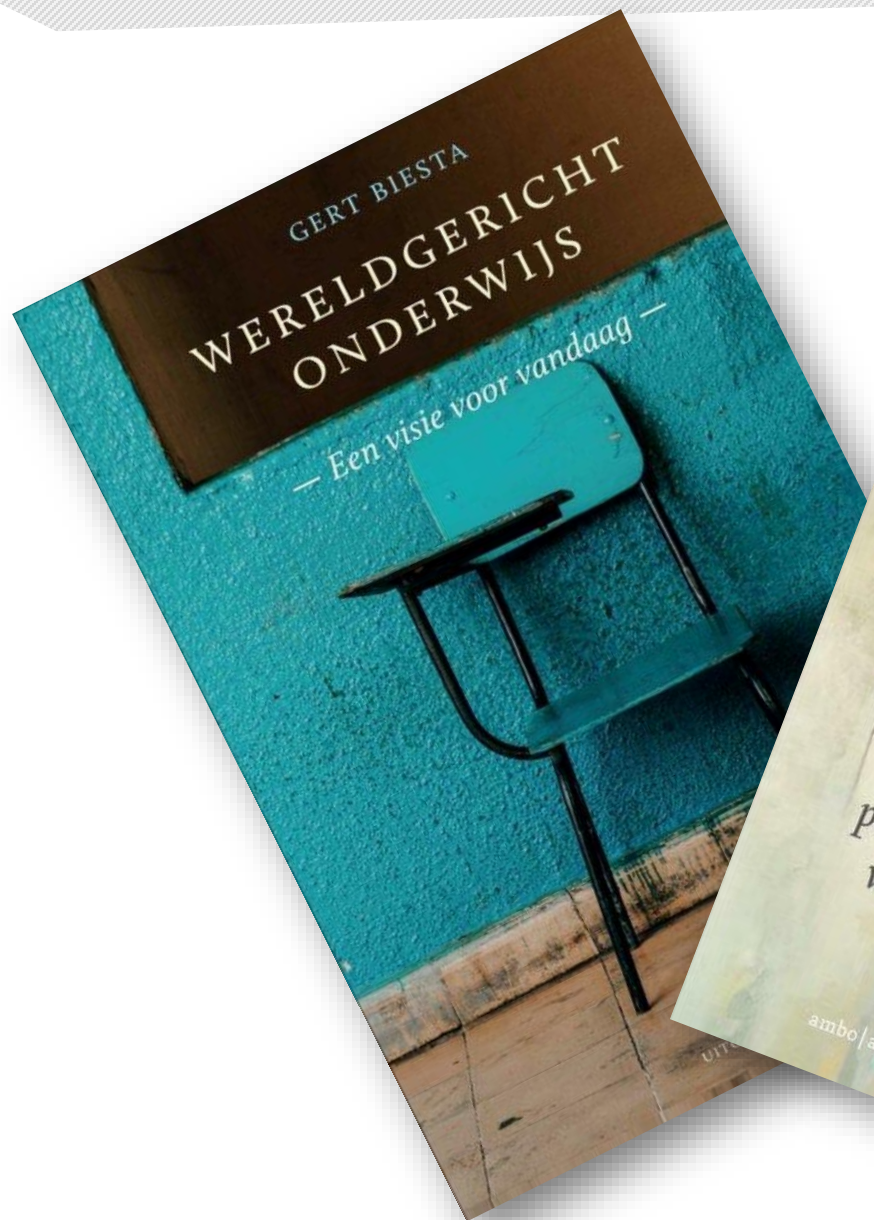
4284 1394

Inhoud

- 1. Uitdagingen rond persoonsvorming**
- 2. Ons onderzoek naar persoonsvorming**
- 3. Persoonsvorming in de praktijk**

Persoonsvorming is theoretisch ingewikkeld

Filosofie:	Wat is een persoon?
Psychologie:	Hoe wordt een persoon gevormd?
Ethiek:	Wat is goede vorming?
Sociologie:	Welke rol speelt cultuur daarin?
Pedagogiek:	Wat is de rol van de leerkracht hierin?

Persoonsvorming is theoretisch ingewikkeld

Subjectificatie:	Volwassen keuzes kunnen maken
Bildung:	Maatschappelijke vorming
Karaktervorming:	Deugden, normen en waarden
Levensbeschouwing:	Wereldbeeld en zingeving
Sociaal-emotionele vorming:	Gelukkig kunnen leven

Persoonsvorming is praktisch ingewikkeld

Hoe weet je wat goed is...

- Voor dit kind?
- In deze groep?
- Op deze school?
- Op dit moment?
- Met deze leerkracht?

Uit de praktijk

Je kleuterklas is aan het buitenspelen en een kind komt klagen dat een ander kind zijn zandkasteel kapot heeft gemaakt.

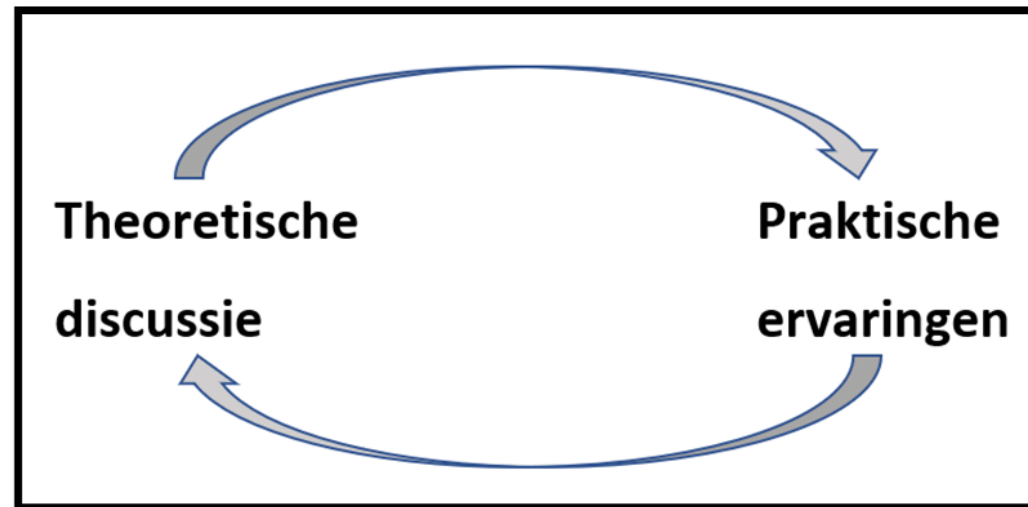
Je gaat seksuele voorlichting geven in groep 8 en een meisje geeft aan dat ze die les liever niet volgt omdat haar ouders dat niet willen.

Aan de instructietafel tijdens rekenen slaat een kind gefrustreerd zijn boek dicht en zegt: 'Ik leer het nooit!'

Theorie en praktijk

De **theorie** is vaak te abstract om de praktijk te voeden.

De **ervaring** van leerkrachten wordt niet altijd gebruikt in de theorie.

Wat hebben we gedaan?

- **Interviews** met leerkrachten (Elshout & Enthoven, 2020)
- Theoretische **onderbouwing** (Elshout & Enthoven, 2021, 2022)
- Keuzeonderwijs **Meesterlijk met Mensen** opgezet (vanaf 2021)
- **Vormingsmomenten** geanalyseerd (Nog te verschijnen)

Uitgangspunten

(Elshout & Enthoven 2020, 2021, 2022)

Persoonsvorming...

... is de vorming van persoonlijkheid, identiteit en karakter.

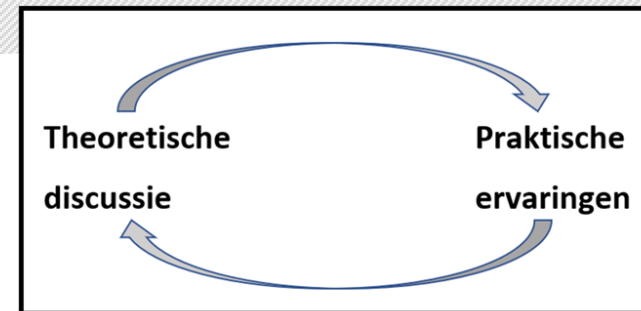
... is in basis subjectief en dus **lastig zichtbaar** te maken.

... gebeurt op **allerlei momenten** in het onderwijs.

... heeft altijd met je **eigen zelf** als leerkracht te maken.

... kun je leren **herkennen en benutten** door reflectie en actie.

Keuzeonderwijs Meesterlijk met Mensen

Theorie

Lesdagen

Leeswerk

Huiswerk

Praktijk

Bureaubladen

Journals

Ervaringsreconstructies

Ervaringsreconstructie

- Het zou kunnen zijn dat...
- Het was goed geweest om...
- Het zou goed zijn om...

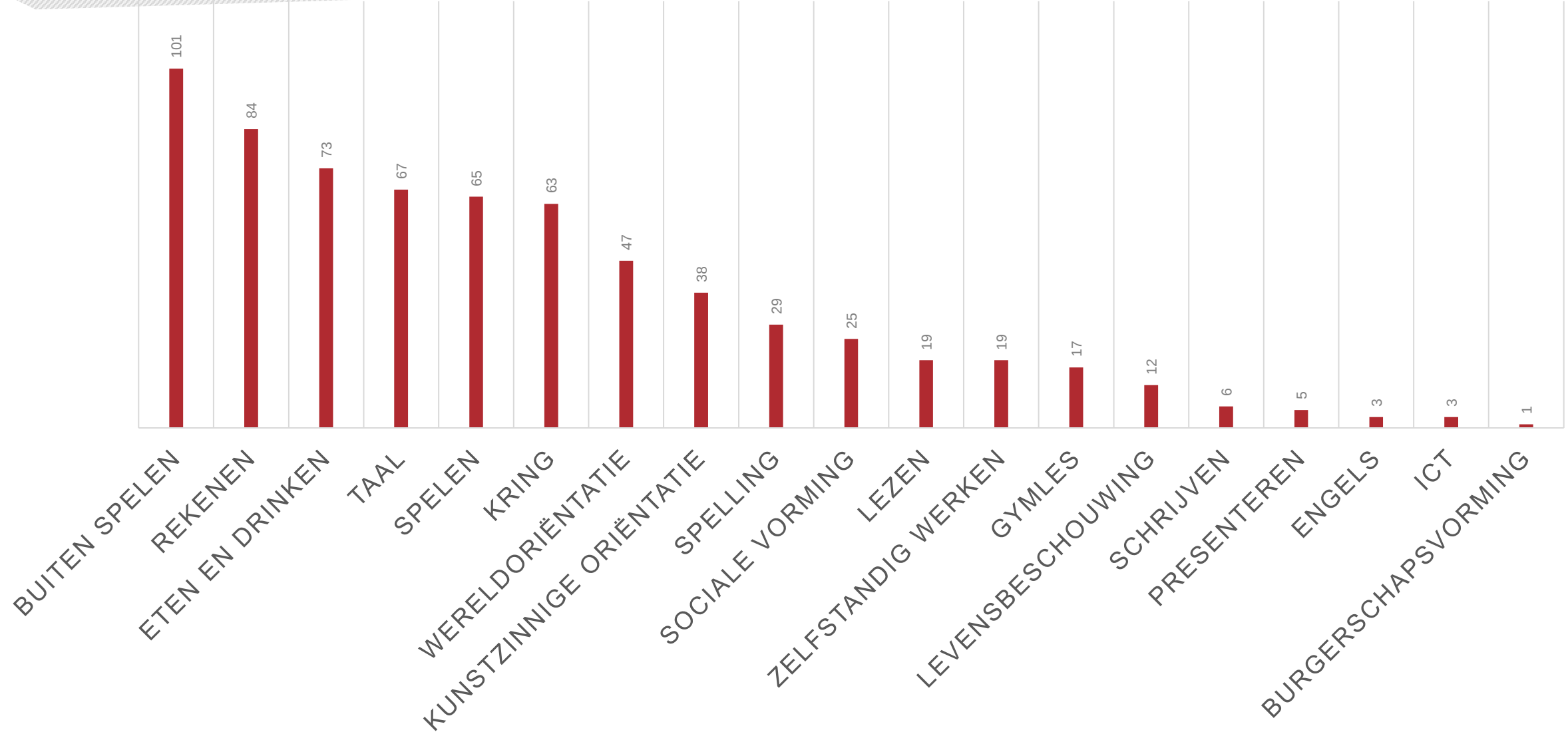
***Tijdens welk onderdeel van het
onderwijs doen zich veel
vormingsmomenten voor?***

www.menti.com

4284 1394

de pedagogische opdracht

Wat gaan we doen?

Onderzoek aan de Universiteit voor Humanistiek met prof. Doret de Ruyter

Concept persoonsvorming

Een theoretisch robuuste en in de praktijk herkenbare manier van spreken over persoonsvorming ontwikkelen.

Fenomeen persoonsvorming

Onderzoeken op welke manier leerkrachten momenten van persoonsvorming beleven.

Meewerken aan het onderzoek?

We zoeken leerkrachten uit het basisonderwijs die minstens vijf jaar ervaring hebben.

Mail naar: peter.elshout@inholland.nl of spreek me even aan!